

HONFOGLALÁS ÉS KALANDOZÁSOK

*A magyarság
története a 10.
században*

10.B

2025. szept. 17.

Galgóci tarsolylemez (MNM)

?

1. Kárpát-medencei előzmények

- Kr. e. 9. – 4. sz. – ?
107–271 – ?
- avarok – ?
 - török nyelvű lovasnomádok
 - 568–800 körül
 - nagyszentmiklósi aranykincs
- 800k: a Dunántúl frank örgrófság
- szláv bevánd. – pl. morvák – ?

Nyitra

Szvatopluk

†894 → Ø erős állam a K-med-ben

2. A honfoglalás

= a magyarság Etelközből a Kárpát-medencébe való átköltözése
895–907, két szakaszban

megelőzőleg bizánci zsoldban

harcoltak a bolgárok ellen

I) 894: a magyarokat D-ről
bolgár támadás éri

895: besenyő támadás
K-ről

**kettős harapófogó →
menekülés a szabad
irányba, Ny-ra**

Vereckei-hágó, **Tatár-hágó,**
Békás-szoros
(ÉK-i és K-i Kárpátok)

Álmos rituális feláldozása
(kende)

↔ **magyar emlékezet:** An.: dicsőséges harcok

Krónika: fehérló → jogszerűség

895 (talán 896 eleje): K-med. elf. a Garam-Duna vonalig

1896 – millennium

II) 899/900: itáliai kalandozó hadj. – TK 123/16.

(frank szöv.-ben itáliaiak ellen)

hazafelé jövet Pannónia elf.

bajor utóvédharcok

904, Fischa folyó mente: Kurszán gyula meggyilkolása

← személye: Ny-i források – ?

907, pozsonyi / brezalausporki csata: m. > bajor

a határ az Enns 955-ig!

ober Enns → Óperencia

Pozsony = Pressburg = Prešporok = Bratislava

Sváb évkönyv:

- 907. (év) A bajorok kilátástalan háborúja a magyarokkal, Liutpold herceget (bajor határőrgróf) megölték, övéinek féktelen kevélységét letörték, és a keresztények alig néhányan menekültek meg, a püspökök és grófok többségét meggyilkolták.
- 907. (év) A bajorok teljes seregét megsemmisítették a magyarok.

Salzburgi évkönyv:

- 907. (év) Nagyon szerencsétlen harc folyt Braslavespurchnál (Pozsony) július Nonae-je 4. napján (július 4-én)

?

Munkács

1896 →
7 vidéki millenniumi
emlékmű egyike

1924, 1945, 2008, 2022 – !

*2022. október 25. (kb. 8 hónappal
a háború kitörése után...)*

3. A „kalandozások”

= zsákmányszerző hadjáratok (felkérésre / területbiztosítás céljából / erődemonstráció)

- 862–970

már a steppéről Eu. felé
szinte évente

- siker

← 9/10. sz. ford.:

Eu. széttagolt

← normann, arab,
m. támadások

← nomád harcmodor
ló

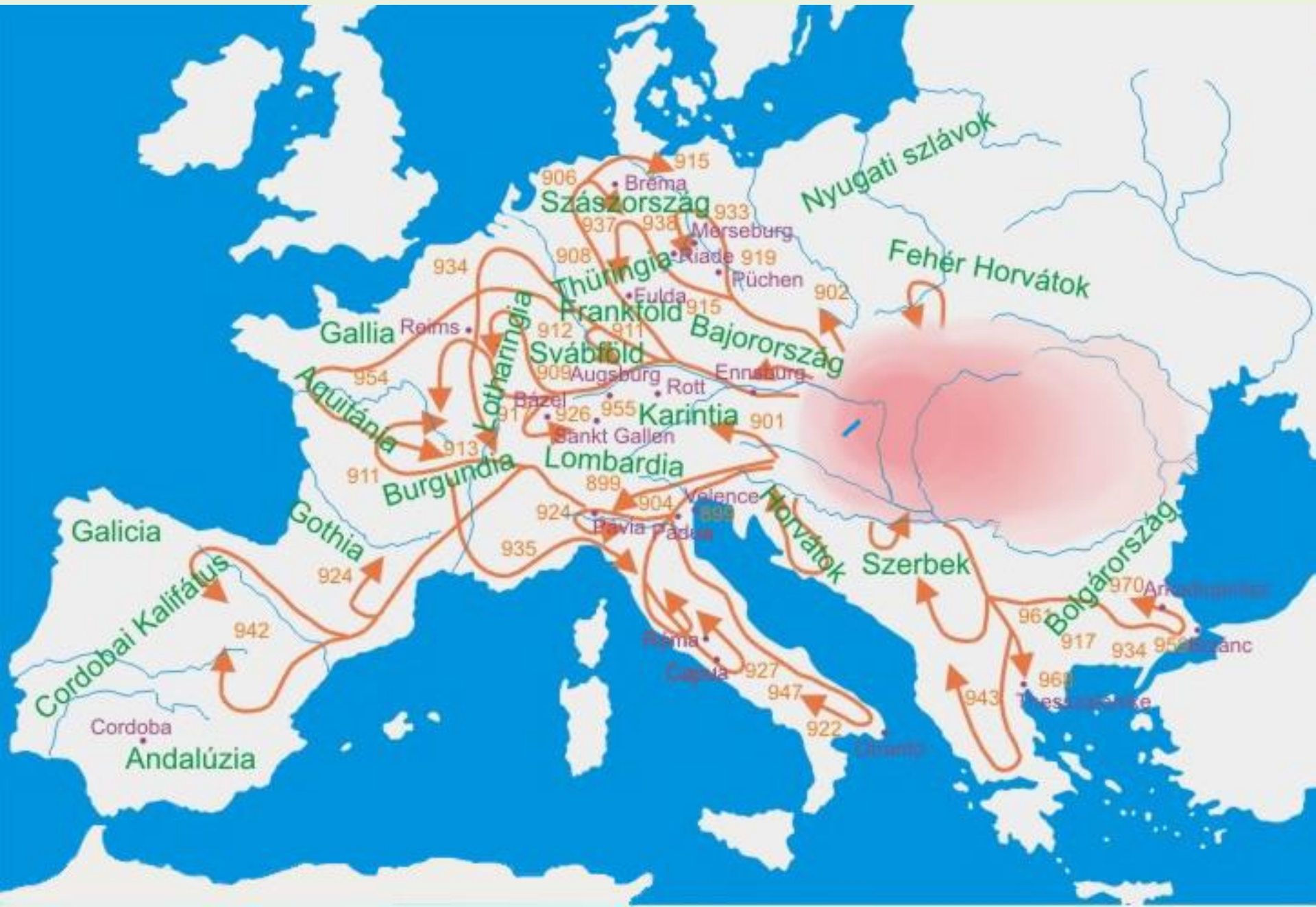
visszacsapó íj
látszólagos meg-
futamodás

- zsákmány, majd adó

*Az aquileiai bazilika altemplomának híres 10. sz.-i
falfestménye: az itáliai kalandozások idejéből ábrázolt
nyilazó magyar lovas – TK 123. o.*

- a kalandozások irányai

a) Ny-i

Sankt Gallen (926) – vérbő beszámoló a kalandozó magyarságról a félbolond
Heribald szerzetes élményei alapján

Merseburg (933) – Huj, huj! (Liudprand) – ?

Augsburg (955) – ?

- lelki stressz
- Lehel-monda
- Ny-i kal. vége
- határ: Lajta

Lehel kürtje
a Képes krónikában

a győztes, I. Ottó – ?

b) K-i

Bizánc felé
utolsó: 970

Sankt Gallen

(bencés monostor K-Svájcban)

